

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

_____ О.Є.Грибанова

«_____» _____ 2024

**ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ
РОБОТІ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: 23 соціальна робота

спеціальності: 231 соціальна робота

освітньо-професійної програми: соціальна педагогіка

Укладач/Укладачі: Н.В. Яцук

Обговорено та ухвалено циклової комісії
соціальної роботи, педагогіки та адвокації
Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2024
Голова ЦК _____

_____ О.В.Маловічко
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу
Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2024
Заступник директора з НМР _____

_____ А.В.Ходаковська
(підпис) (ініціали, прізвище)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>23 соціальна робота</i> _____ (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність _____ <i>231/1 соціальна педагогіка</i> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		3 -й	
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 2 год	Освітньо-кваліфікаційний фаховий молодший бакалавр	14 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Тренінгові технології в соціально-педагогічній роботі» є формування у здобувачів освіти ключових компетенцій тренера, методологію створення і проведення тренінгів та освоєння основних інструментів роботи з різновіковою аудиторією.

В результаті успішного проходження курсу набути **програмні компетентності (з ОПП):**

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, соціальної педагогіки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 8. Здатність надавати допомогу і підтримку спеціальним групам клієнтів.

СК 9. Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності.

СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.

СК 11. Здатність аналізувати та оцінювати результати професійної діяльності.

СК 15. Застосовувати методи та прийоми комунікації, виходячи з професійних, вікових особливостей соціальних груп.

СК 17. Проводити соціально-педагогічні тренінги використовувати арт-терапевтичні технології при роботі з різними категоріями клієнтів.

та програмні результати (РН):

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.

РН 2. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН 3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності.

РН 4. Застосовувати інформаційні ресурси та методики оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп.

РН 6. Використовувати технології соціальної діагностики, профілактики, корекції із застосуванням сучасних форм та методів професійної діяльності.

РН 10. Організовувати заходи з реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації отримувачів соціальних послуг.

РН 14. Планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу та роботу інших осіб у спеціалізованому контексті.

РН 17. Володіти навичками розробки авторських тренінгів та використання інтерактивних методів навчання та арт терапевтичних технологій.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Методичні основи тренінгової діяльності

Тема 1. Вступ до курсу. Сучасна освіта та місце тренінгового підходу в ній.

Зміст

Сучасний тренд на вимогу часу – це освіта впродовж життя. Формальна, неформальна та інформальна освіта. Оф- та онлайн формати освіти. Ієрархії компетентності: чотири стадії навчання. Конус Дейла – Піраміда навчання. Види способів навчання. Тренінг як ефективна форма навчання. Види тренінгів. Оцінка ефективності навчання. Багатоканальне навчання.

Тема 2. Функції тренерської діяльності та професійні компетентності тренера

Зміст

Тренер як професія. Тренер в організації. Майбутнє в диференціації тренерських функцій. Групи тренінгових послуг. Тренерська майстерність. Компетентності тренера: технічна, міжособистісна комунікативна, контекстуальна, адаптивна, концептуальна, інтегративна. Риси професійного тренера. Критерії оцінки рівня тренера. Типи тренерів та їх спеціалізація: консультант, коуч, фасилітатор. Стили роботи тренера. Навички яких потребує тренерська діяльність. Переваги та недоліки в роботі тренера. Відмінність тренера від вчителя.

Тема 3. Методика роботи тренера та групи: способи впливу

Зміст

Навчальні типи (за способом сприйняття і комунікації). Чим відрізняється навчання дітей від дорослих. Репрезентативні системи та їх характеристики та стилі навчання. Ключові моменти стосовно стилів навчання. Теорія триєдиного мозку Пола Макліна та тон голосу. Півкулі мозку: свідоме і безсвідоме. Вербальне і невербальне спілкування. Метаповідомлення. Навчальний цикл та навчальні типи (за Колбом). Параметри детальної оцінки аудиторії. Інструмент для вивчення аудиторії тренінгу – це "карта стейкхолдерів".

Тема 4. Управління груповою динамікою тренінгу.

Зміст

Поняття групи. Групова динаміка та її механізми. Стадії розвитку групи в тренінгу. Ролі учасників в групі. Стили тренінгу: теорія, інструменти, ресурс, мотивація. Модель Колба. Динаміка тренінгу: поняття групової динаміки та специфіки ведення групи, піки активності та спаду уваги,

способи підтримки групи у робочому стані, бар'єри ефективного навчання. Поняття групи. Групова динаміка та управління групою динамікою тренінгу. Опір, групова динаміка та інші складності. Введення групових норм. Лабілізація на початку тренінгу. Вправи на розігрів групи, включення учасників. Стадія знайомства. Стадія розподілу внутрішньо-групових ролей. Стадія сталої роботи групи. Стадія завершення групи.

Розділ 2. Методика розробки авторського тренінгу

Тема 5. Тренінг як сучасна форма навчання

Зміст

Тренінг: його цілі, завдання, види та особливості. Правила та особливості розробки тренінгових програм. Робота з замовником: цільова група, мета тренінгу, таймінг, інструменти проведення, критерії оцінки тренінгу. Структура тренінгу: підготовка тренінгу, основи самопрезентації, способи знайомства з аудиторією, встановлення правил, техніки утримання уваги, методи залучення та переконання, робота з модульною (блоки) системою тренінга.

Тема 6. Методи та прийоми навчання

Зміст

Методи та прийоми навчання: лекція, дискусія, демонстрація навчальних відеоматеріалів, рольова гра, практичні вправи, дослідження, психогімнастика, модерація, арт-методики, вивчення випадків з практики, анкетування та тести. Резюмування тренінгу: правила зворотного зв'язку, підсумки тренінгу, мотивація до дії після тренінгу.

Тема 7. Особливості онлайн-навчання

Зміст

Особливості онлайн-навчання: методи, інструменти та прийоми ефективного онлайн-навчання. Навчання в онлайні. Як ефективно проводити вебінари. Технічні рішення для онлайн навчання. Підтримка контакту з групою.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Теоретичні основи риторики					
Тема 1. Вступ до курсу. Сучасна освіта та місце тренінгового підходу в ній.	11	2	2		7
Тема 2. Функції тренерської діяльності та професійні компетентності тренера.	11	2	2		7
Тема 3. Методика роботи тренера та групи: способи впливу	11	2	2		7
Тема 4. Управління групою динамікою тренінгу.	11	2	2		7
Разом за розділом 1	44	8	8		28
Розділ 2. Методика розробки авторського тренінгу					
Тема 5. Тренінг як сучасна форма навчання	12	2	2		8
Тема 6. Методи та прийоми навчання	16	2	4		8
Тема 7. Особливості онлайн-навчання.	12	2	2		8
Разом за розділом 2	46	6	8		32
Усього годин	90	14	16		60

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до курсу. Сучасна освіта та місце тренінгового підходу в ній.	2
2	Функції тренерської діяльності та професійні компетентності тренера.	2
3	Методика роботи тренера та групи: способи впливу	2
4	Управління групою динамікою тренінгу	2
5	Тренінг як сучасна форма навчання.	2
6	Методи та прийоми навчання	2
7	Особливості онлайн-навчання	2
Разом		14

6. Теми семінарських занять (практичних/лабораторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тренінг як ефективна форма навчання	2
2	Інструмент для вивчення аудиторії тренінгу – це "карта стейкхолдерів".	2
3	Власний тренерський стиль	2
4	Розробка вправ для групи	2
5	Структура авторського тренінгу.	2
6	Розробка вправ тренінгу	4
7	Технічні рішення для онлайн навчання	2
Разом		16

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Індивідуальна освітня траєкторія соціального педагога .	7
2	Досвід тьюторства у світі.	7
3	Перелік вимог до роботи тьютора	7
4	Інструментарій тьютора	7
5	Організація роботи тьютора	8
6	Інструментарій тьютора для роботи з різними віковими групами школярів	8
7	Компетенції та якості тьютора	8
Разом		62

Індивідуальне завдання

Розробка індивідуальної освітньої програми для здобувача освіти

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань							Сам-на робота інд. завд.	Залік/ Екзамен	Сума
Модульна атестація № 1 (30 балів)				Модульна атестація № 2 (30 балів)					
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7			
6	8	8	8	10	10	10	20	20	100

Примітка: розробляючи систему накопичення балів, треба враховувати, що студентам бали виставляються за виконані завдання (вміння) та за засвоєння певного обсягу теоретичного матеріалу (знання). Оскільки ЄКТС передбачає накопичення балів протягом вивчення курсу, то має бути певна кількість контрольних заходів - мінімум 1 захід на 0,5 кредиту)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. О'Коннелл Ш. Посібник для тренера: Як підготувати та провести тренінг, що матиме вплив. / Шеннон О'Коннелл, Абдул Салам Медені. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ndi.org/sites/default/files/Manual%20for%20trainers.pdf>
2. Тренерська майстерність: Практичний посібник для тренерів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.aau.org.ua/media/publications/1869/files/Manual-Training_2022_08_15_11_25_31_962338.pdf
3. Петрович В. С. Я хочу бути тренером: настільна книга тренерапочатківця : метод. вказівки / В. С. Петрович, О. Ю. Закусило –2-е вид. доповн. – Луцьк, 2014. – 60 с
4. Гніда Т., Лунченко Н., Луценко Ю. Настільна книга тренера з питань пробації: практичний посібник / [авт.кол. Т. Б. Гніда, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко]; заг. ред. Ю. А. Луценка. – Біла Церква: Час Змін Інформ, 2021. – 88 с
5. Методичні рекомендації для тренерів щодо розроблення та проведення тренінгів. – К.: ФОП Демчинський О.В., 2017. - 92 с.

Додаткова:

6. Ідеї. Натхнення, рішення: посібник для тренерів неформальної освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://insha-osvita.org/wp-content/uploads/2020/12/Handbook-for-Trainers2_IO-1.pdf
7. Навчальний посібник для тренерів у сфері підготовки молодіжних працівників / Міністерство молоді та спорту України, Преставництво ООН в Україні, Державний інститут сімейної та молодіжної політики / О. Мурашкевич, І. Сущенко, К. Савчук, О. Юрик – К.: ТОВ «Компанія ВАІТЕ», 2014. – 213 с.
8. Онлайн-тренінг або прокачування навичок. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://myownconference.com/blog/uk/onlain-treninh-ta-yoho-osnovni-pravyla/>
9. Ігри та вправи для тренінгів (зі скарбнички неформальної освіти). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gurt.org.ua/articles/43009/>
10. Енерджайзери: вправи для тренінгу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://logikaschool.com/warm_up_games

Інформаційні ресурси

1. <https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=694>